

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 21CoP/60/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8319200270
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 09. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Antónia Kandravá
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8319200270.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Antónie Kandravej a členov senátu JUDr. Elišky Wagshalovej a JUDr. Daniely Babinovej v právnej veci starostlivosti súdu o mal. B. V., nar. XX.XX.XXXX, zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Stropkov, pracovisko Medzilaborce, za účasti rodičov V. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom X.. B. XXX/XX, V., právne zastúpeného JUDr. Janou Šepelovou, advokátkou, Námestie slobody 13/25, Humenné a P. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom X. XXX/X, V., o zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k mal. dcére, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Humenné č.k. 8P/22/2019-130 zo dňa 22.01.2020 takto

rozhodol:

I. JUDr. Ľubov Vargová **n i e j e v y l ú č e n á** z prejednávania a rozhodovania veci.

II. **M e n í** rozsudok vo výroku III. tak, že **m e n í** rozsudok Okresného súdu Humenné č.k. 19P/314/2015-34 zo dňa 01.03.2016 vo výroku o výživnom tak, že otec je **p o - v i n n ý** platiť výživné na mal. B. vo výške 36,- Eur mesačne vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred k rukám matky počnúc dňom 01.01.2020 do budúca a v prevyšujúcej časti návrh otca **z a m i e t a**.

III. Žiaden z účastníkov **n e m á n á r o k** na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

I. Predmet konania

1. Predmetom konania je zmena rozsahu výživného na mal. B.. O výživnom bolo naposledy rozhodnuté rozsudkom Okresného súdu v Humennom č.k. 19P/314/2015-34 zo dňa 01.03.2016.

II. Obsah rozhodnutia súdu prvej inštancie

2. Okresný súd Humenné (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že:

„I. Návrh otca na zverenie maloletej do jeho osobnej starostlivosti **z a s t a v u j e**.

II. Návrh matky na zverenie maloletej do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov **z a m i e t a**.

III. Návrh otca na zníženie výživného **z a m i e t a**.

IV. **S c h v a ľ u j e** dohodu rodičov o úprave styku otca, podľa ktorej je otec oprávnený sa s mal. B. V. stretávať každý víkend od piatka od 15.00 hod. do nedele do 9.30 hod. a jeden deň v týždni v stredu od 14.00 hod. do štvrtka do 7.30 hod. tak, že otec zabezpečí jej odchod do školy; počas letných prázdnin prvé dva týždne v mesiaci júl a prvé dva týždne v mesiaci august; počas zimných prázdnin a sviatkov u každého z rodičov maloletá strávi jeden týždeň; počas jarných prázdnin každý nepárny rok u otca; počas veľkonočných sviatkov každý párný rok u otca a otec sa bude s maloletou stretávať aj počas rodinných osláv, jeho narodenín t.j. 22.02., aj starých rodičov a to 03.10. a 09.03. v každom roku.

V. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov tohto konania“.

3. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie vo vzťahu k zamietnutiu návrhu otca na zníženie výživného odôvodňuje tým, že v čase posledného rozhodnutia o výživnom zo strany otca pre mal. B. pracoval otec pre Mesto V. ako zamestnanec obsluhy kamerového systému s čistým príjmom vo výške cca 400,- Eur mesačne a k tomu poberal invalidný dôchodok od 06.04.2012 vo výške cca 250,- Eur mesačne. Otec skončil vyššie uvedený pracovný pomer ku dňu 31.05.2019 dohodou zo zdravotných dôvodov a vznikol mu nárok na dávku v nezamestnanosti vo výške cca 280,- Eur mesačne do 25.12.2019. Podľa oznámenia Sociálnej poisťovne otec poberá invalidný dôchodok vo výške 263,50 Eur mesačne. Rozsudkom Okresného súdu Humenné č. k. 9Pc/18/2019 zo dňa 04.11.2019 súd zrušil jeho vyživovaciu povinnosť k plnoletému synovi K. V. s účinnosťou od 25.06.2019. Matka pracuje pre Mesto V. od 08.01.2020, ide o pracovný pomer na dobu určitú do 31.12.2020 a jej príjem sa má pohybovať podľa jej vyjadrenia na úrovni minimálnej mzdy. Maloletá B. mala v čase rozvodu manželstva jej rodičov 7 rokov, v súčasnosti má 11 a je nepochybné, že náklady matky na jej výchovu a výživu s pribúdajúcim vekom stúpajú. Je zrejmé, že otec prestal pracovať, skončilo mu aj poberanie dávky v nezamestnanosti, avšak stále je poberateľom invalidného dôchodku a podstatné je aj to, že súdnym rozhodnutím bola zrušená jeho vyživovacia povinnosť k plnoletému synovi Kristiánovi vo výške 90,- Eur mesačne. Vzhľadom na to, že zníženie výživného na minimálnu zákonom prípustnú výšku nie je v záujme dieťaťa a malo by za následok to, že všetka ťarcha zabezpečovania potrieb dcéry by zostala len na matke, ktorej príjem sa pohybuje na úrovni minimálnej mzdy. Súd návrh otca na zníženie výživného zamietol.

4. Právne svoje rozhodnutie odôvodňuje tým, že poukazuje na ust. § 62 ods. 1, 2, 4, 5, § 65 ods. 1, § 75 ods. 1, § 78 ods. 1, 3 Zákona o rodine, § 122 CMP, § 221 písm. a/ C.s.p.

5. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

III. Obsah odvolania otca a vyjadrení k odvolaniu

6. Proti rozsudku a to proti výroku, ktorým bol návrh na zníženie výživného zamietnutý podal odvolanie otec. Považuje napadnuté rozhodnutie za nesprávne z dôvodu nesprávnych skutkových zistení a nesprávneho právneho posúdenia veci. Poukazuje na to, že zníženia výživného sa môže povinný rodič domáhať, ak u neho nastane zmena pomerov, ktorá mu znemožňuje platiť výživné, čo nastalo v danom prípade na jeho strane, ide o objektívne nepriaznivé zdravotné dôvody. Pracovný pomer so svojim zamestnávateľom musel ukončiť zo zdravotných dôvodov na základe dohody. Tieto dôkazy predložil súdu a súd sa nimi vôbec nezaoberal. Nezaoberal sa listinným dôkazom zo dňa 16.05.2009 MUDr. V., kde je konštatované, že nemôže vykonávať nočné služby. Na preukázanie tvrdenia o tom, že neukončil pracovný pomer zo subjektívnych dôvodov predložil hospitalizačné správy z Národného endokrinologického a diabetologického ústavu C., kde bolo konštatované, že pacient je diabetik a neodporúča sa mu práca v noci a nočné služby, pretože dochádza k výraznému narušeniu režimových opatrení. Jeho pomery sa zmenili, v čase pôvodnej úpravy poberal aj mzdu aj invalidný dôchodok. Zvýšili sa mu aj nevyhnutné výdaje v súvislosti s jeho zhoršeným zdravotným stavom. Je si vedomý vyživovacej povinnosti, ale poukazuje na to, že takmer o polovicu výdajov na dcéru, vrátane stravy, bývania, hygieny sa podieľa on, pretože dcéra u neho strávi v priemere 12 dní v mesiaci a všetky výdaje hradí on. Navrhol znížiť výživné, vyhovieť jeho návrhu a zaviazat' ho prispievať výživným vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené, nepľnoleté dieťa alebo zrušiť v napadnutom výroku a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie nové konanie.

7. K odvolaniu otca podáva písomné vyjadrenie matka, ktorá navrhuje napadnutý rozsudok potvrdiť ako vecne správny s tým, že zo sumy 150,- Eur donedávna platila všetky výdavky, ktoré súviseli s potrebami detí, internáty, obedy, školy. Podľa jeho názoru si otec hľadá dôvody ako jej zneprijemňovať život súdnymi spormi a podieľa sa veľmi málo na potrebách a poplatkoch na maloleté deti.

8. Kolízny opatrovník navrhol potvrdiť napadnutý rozsudok ako vecne správny z dôvodu, že nie je v záujme maloletého dieťaťa, aby došlo k zníženiu výživného.

IV. Hodnotenie odvolacieho súdu

9. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) ako súd odvolací po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 C.s.p.), oprávneným subjektom - účastníkom konania v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 C.s.p.) proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 2 v spojení s § 357 písm.d./g/ C.s.p.) po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 C.s.p.) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody, preskúmal napadnuté rozhodnutie bez viazanosti rozsahom (§ 65 CMP) a dôvodmi odvolania (§ 66 CMP), nariadil odvolacie pojednávanie, zopakoval dokazovanie, doplnil dokazovanie a dospel k záveru, že odvolaniu otca je treba priznať čiastočný úspech v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre zmenu rozsudku v napadnutých výrokoch podľa § 388 C.s.p. Svoj záver odvolací súd argumentuje nasledovnými dôvodmi.

10. Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti postupu a rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým návrhu otca na zníženie výživného nevyhovel. Odvolateľ namieta správnosť záverov súdu prvej inštancie vo vzťahu k skutočnému stavu veci a následne k prijatému právnemu záveru.

11. Odvolací súd vo veci nariadil pojednávanie, na ktorom sa vzájomne s rodičmi pokúsil o uzavretie rodičovskej dohody a o prijatie najvhodnejšieho opatrenia v prospech maloletého dieťaťa. K rodičovskej dohode nedošlo. Pred odvolacím súdom otec zotrval na podanom odvolaní, navrhol zmeniť výrok súdu prvej inštancie vo vzťahu k zamietnutiu jeho návrhu na zníženie výživného a znížiť výživné. Matka maloletého dieťaťa trvala na správnosti napadnutého rozsudku súdu poukazujúc na to, že nie je v záujme maloletého dieťaťa zmena rozsahu výživného.

12. Odvolací súd po preskúmaní námietok otca, zohľadňujúc výsledky dokazovania, vrátane doplneného dokazovania prijal záver o splnení podmienok pre zmenu výšky vyživovacej povinnosti rozdielne ako súd prvej inštancie.

13. Vychádzajúc zo skutkových zistení súd prvej inštancie nesprávne vyhodnotil existenciu dôvodov pre zmenu pôvodného rozsudku o výške výživného v časti týkajúcej sa výživného pre mal. B. v zmysle § 78 ods.1 a § 121 CMP a to z hľadiska zmeny pomerov na strane rodiča povinného platiť výživné. Ohľadne skutkových otázok posudzovaných súdom prvej inštancie učinil odvolací súd odlišný skutkový záver ohľadne príjmov otca a z toho vyplývajúcej možnosti a schopnosti platiť výživné na maloletú dcéru a čo v konečnom dôsledku znamená zmenu rozsahu výživného oproti pôvodnému rozhodovaniu.

14. Odvolací súd zopakoval dokazovanie prečítaním listinných dôkazov a to ich podstatného obsahu, dohodou o skončení pracovného pomeru (č.l. 23), lekárskou správou zo dňa 26.02.2020 (č.l. 24), lekárskou správou endokrinologického ústavu (č.l. 25), oznámením Mesta V. (č.l. 35), oznámením Sociálnej poisťovne (č.l. 48), oznámením Sociálnej poisťovne, pobočka S. (č.l. 90). Doplnil dokazovanie výsluchom matky, výsluchom otca a doplnil dokazovanie oboznámením sa a to prečítaním listinných dôkazov: lekárskeho správ (č.l. 141, 142), lustráciou v Sociálnej poisťovni matky a otca, oboznámil sa s podstatným obsahom spisu Okresného súdu Humenné sp.zn. 19P/314/2015 (č.l. 192-194), správami ÚPSVaR Stropkov (č.l. 212), správou Mesta V. (č.l. 219), správou Sociálnej poisťovne, Ústredie Bratislava (č.l. 224),

15. Zo skutočného stavu veci zisteného súdom prvej inštancie vyplývajú nasledujúce závery. Manželstvo rodičov mal. B. bolo rozvedené rozsudkom Okresného súdu Humenné č.k. 19P/314/2015-34 zo dňa 01.03.2016. Mal. B. bola zverená do osobnej starostlivosti matky a otec bol zaviazaný prispievať na jej výživu mesačne sumou 60,- Eur. V tom čase bol maloletým aj K., na výživu ktorého bol otec zaviazaný prispievať sumou 90,- Eur mesačne. Z rozhodnutia súdu, ktorým bolo naposledy rozhodované o výživnom vyplynulo, že otec bol v tom čase zamestnaný a bol čiastočným invalidným dôchodcom. Rodičia sa dohodli a uzavreli rodičovskú dohodu vo vzťahu k výživnému. Otec pracoval v Meste V. s druhom práce - strážna služba - kamerový systém. Mal určený týždenný pracovný čas na 37,5 hodiny a bol poberateľom invalidného dôchodku, v tom čase vo výške 240,40 Eur mesačne. Matka bola v čase pôvodného rozhodovania nezamestnaná, boli jej vyplácané dávky v nezamestnanosti. Uzavrela dohodu s ÚPSV B., z ktorej mala príjem 198,09 Eur mesačne. Obaja rodičia nemali inú vyživovaciu povinnosť.

16. Z lekárskej správy V. P. V. zo dňa 16.05.2019 (č.l.141) vyplýva odporúčenie lekára, že menovaný pacient (otec) nemôže vykonávať nočné služby.

17. Z hospitalizačnej správy Národného endokrinologického a diabetologického ústavu n.o. Ľubochňa zo dňa 21.10.2016 vyplýva, že otec je pacient s diabetes mellitus prvého typu. Bol prijatý za účelom kontroly metabolickej kompenzácie a liečby diabetickej polyneuropatie. Konštatuje sa nález poruchy protektívnej citlivosti a prítomnosť polyneuropatickej symptomatológie. Z hospitalizačnej správy toho istého ústavu zo dňa 27.11.2019 vyplynulo, že pri prijatí trpel pacient diabetes mellitus prvého typu s rozvojom orgánových komplikácií. Nastala mierna progresia. Bol prepustený s odporúčaním inzulínoterapie, bola konštatovaná chronická atrofická gastritída, dispepsia, panykultída krku a chrbta na viacerých miestach, akútny zápal hrtana.

18. Z lekárskej správy reumatologickej ambulancie V.. Q. H., reumatológ so sídlom v S. vyplýva, že záverom vyšetrení laboratórnych testov je zistený u otca Marfanov syndróm, hypermobilitný artikulárny a ďalej diabetická arthropatia.

19. Z lustrácie v registri Sociálnej poisťovne vyplýva, že matka maloletého dieťaťa bola zamestnaná do 31.12.2019 u zamestnávateľa Q. A. a jej vymeriavací základ v hrubom vyjadrení za obdobie od 06/2018 do 12/2019 bol od 480,34 Eur do 530,- Eur. Od 08.01.2020 je matka zamestnaná na Meste V. a jej vymeriavacím základom v mesiacoch január až máj 2020 bola suma 581,- až 615,- Eur. Z lustrácie v registri Sociálnej poisťovni u otca vyplynulo, že bol zamestnaný v pracovnom pomere s Mestom V. od 01.04.2015 do 31.05.2019. Jeho príjem od 06/2018 do 05/2019 bol od 89,21 Eur do 734,24 Eur. Zároveň je poberateľom invalidného dôchodku vo výške 263,50 Eur. Z oznámenia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v B., pracovisko V. zo dňa 28.07.2020 vyplynulo, že otec bol poberateľom príspevku na kompenzáciu zvýšených výdavkov - dieťa do roku 2018 a od 01.02.2020 poberá príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov - dieťa.

20. Z oznámenia Mesta V. zo dňa 03.08.2020 vyplynulo, že priemerná mesačná výška čistého zárobku u otca za obdobie od mesiaca 12/2018 do 05/2019 bola vo výške 251,46 Eur.

21. Z oznámenia Sociálnej poisťovne, ústredie Bratislava zo dňa 21.08.2020 vyplýva, že miera poklesu vykonávať zárobkovú činnosť u otca je bezo zmeny, t.j. je v rozsahu 70 %.

22. Z rozhodnutia Okresného súdu Humenné č.k. 9Pc/18/2019-27 zo dňa 04.11.2019 vyplýva, že súd zrušil vyživovaciu povinnosť otca k plnoletému K. s účinnosťou od 25.06.2019.

23. Z dohody o skončení pracovného pomeru uzavretej medzi otcom a zamestnávateľom Mesto V. vyplýva, že zmluvné strany sa dohodli na skončení pracovného pomeru k 31.05.2019. Z oznámenia Mesta V. zo dňa 19.06.2019 vyplýva, že pracovný pomer s otcom bol ukončený zo zdravotných dôvodov na požiadanie otca, pričom jeho pracovný pomer mal trvať podľa uzavretej zmluvy do 31.12.2019.

24. Z lekárskej správy Fakultnej nemocnice s poliklinikou W. zo dňa 26.02.2019 vyplýva, že otec trpí diabetes mellitus s komplikáciami, chronickým hnačkovým syndrómom a senzomotorickou polyneuropatiou a autonómnou neuropatiou.

25. Z oznámenia Sociálnej poisťovne - ústredie zo dňa 29.11.2018 (č.l. 48) vyplýva, že v roku 2018 bol otcovi navýšený invalidný dôchodok na sumu 256,- Eur a z oznámenia Českej správy sociálneho zabezpečenia vyplýva, že otcovi je vyplácaný invalidný dôchodok z Českej republiky vo výške 200,- Kč, oznámenie je z 18.01.2019.

26. Z oznámenia Sociálnej poisťovne, pobočka S. vyplýva zistenie, že otcovi bola vyplácaná dávka v nezamestnanosti od 25.06.2019 na obdobie 6 mesiacov vo výške 18,32 Eur denne.

27. Pre rozhodnutie o návrhu na zmenu vyživovacej povinnosti určenej predchádzajúcim právoplatným rozhodnutím súdu je potrebné mať na zreteli ust. § 230 C.s.p. i ust. § 78 ods. 1 zákona č.36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o rodine“). C.s.p. v uvedenom ustanovení určuje, že len čo sa vo veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednať znova (prekážka res iudicata - veci rozhodnutej).CMP však počíta s prípadmi, keď nie je objektívne možné túto zásadu dodržať, konkrétne ust. § 121 CMP, ktoré umožňuje zmenu rozsudku o výživnom, ak sa zmenili pomery. Za zmenu pomerov možno považovať okolnosti, ktoré sú rozhodujúce pre výšku a ďalšie trvanie rozsahu vyživovacej povinnosti (zásada „rebus sic stantibus“). Pri rozhodovaní o zmene výživného na účely

zisťovania pomerov je potrebné porovnať okolnosti v čase vydania predchádzajúceho rozhodnutia s okolnosťami v čase nového rozhodnutia, pričom predpokladom takejto zmeny je výrazná a trvalá zmena pomerov, či už na strane maloletého dieťaťa alebo na strane povinného rodiča.

28. V prvom rade maloletá B. je stále osobou oprávnenou z výživného a je odkázaná na plnenie vyživovacej povinnosti zo strany svojich rodičov. Vyživovacia povinnosť rodiča k nepľnoletému dieťaťu je daná ex lége a obvyklým spôsobom plnenia je stav kedy dieťa žije v spoločnej domácnosti rodičov a výživné je plnené v naturálnej forme. Súd k stanoveniu konkrétnej výšky výživného pristupuje len v prípadoch potencionálneho ohrozenia oprávneného dieťaťa - ak nežijú rodičia spolu, došlo k rozpadu ich rodiny, prípadne k rozvodu manželstva a prípadne pokiaľ niektorý z rodičov svoju vyživovaciu povinnosť neplní. Zmyslom je teda zabezpečiť dieťaťu porovnateľné podmienky s tými aké by malo keby rodičia žili spolu a riadne sa o dieťa starali (porovnaj Nález Ústavného súdu ČR sp.zn. IV. ÚS 650/15 zo dňa 16.12.2015).

29. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti je súd povinný vždy prihliadať na pomery rodičov, pričom berie v úvahu nielen fakticky dosahované príjmy rodičov, ale aj tie, ktoré by mohol dosahovať s prihliadnutím na schopnosti a možnosti osoby k výžive povinnej, prihliadol na celkovú hodnotu huteľného a nehnuteľného majetku, ako aj i spôsob života.

30. Pre rozhodnutie o zmene výživného je potrebné porovnať pomery v čase poslednej úpravy výživného, ktorá bola realizovaná rozsudkom Okresného súdu Humenné č.k. 19P/314/2015-34 zo dňa 01.03.2016. Zhrnúc tieto zistenia možno učiť záver, že otec bol zamestnaný u zamestnávateľa Mesto V. pri obsluhu kamerového systému, bol zároveň invalidným dôchodkom. Z pracovného pomeru mal príjem vo výške 398,- Eur a ako invalidný dôchodca poberal dôchodok vo výške 240,40 Eur mesačne. Mal vyživovaciu povinnosť k dvom maloletým deťom. Matka mal. B. bola poberateľkou dávky v nezamestnanosti a poberala príjem na základe dohody vo výške 198,09 Eur mesačne. Aj ona mala dve vyživovacie povinnosti. Mal. B. v roku 2016 bola vo veku 7 rokov. Výdaje na výživu maloletej predstavovali základné výdaje s jej výživou, teda ošatenie, obuv, drogéria, obedy v škole. Mala v tom čase zdravotné problémy, trpela dysfúziou, poruchou reči a užívala lieky, na ktoré bolo doplácané sumou 15,- Eur mesačne. K. bol v tom čase študentom 1.ročníka strednej školy v K..

31. V súčasnosti otec ukončil pracovný pomer dohodou zo zdravotných dôvodov s pôvodným zamestnávateľom a to Mestom S. k 31.05.2019, pričom za obdobie posledných 6 mesiacov jeho priemerný čistý príjem z tohto pracovného pomeru bol vo výške 251,- Eur. Je poberateľom invalidného dôchodku vo výške 263,- Eur a poberateľom dôchodku vo výške 12,- Eur z Českej republiky. Je mu vyplácaná dávka od 01.02.2020 ako kompenzácia na diétnu stravu. Bola mu zároveň od 25.06.2019 do 25.12.2019 vyplácaná dávka v nezamestnanosti denne vo výške 18,30 Eur. Súčasná miera poklesu vykonávať zárobkovú činnosť u otca je vo výške 70 %.

32. Matke oproti pôvodnej úprave sa zmenili jej pomery. Zamestnala sa. Pracovala do 31.12.2019 u zamestnávateľa Q. A.. V súčasnosti je zamestnaná na Meste V. od 08.01.2020 a priemerná hrubá mzda za obdobie od 01/2020 až do 05/2020 bola vo výške 471,- Eur.

33. Vyhodnocujúc predmetné zistenia vyplývajúceho zo skutočného stavu je dôvodné konštatovať, že otec skončil pracovný pomer u svojho zamestnávateľa, u ktorého bol zamestnaný v čase pôvodného rozhodovania o výživnom a to v dôsledku dohody o skončení pracovného pomeru, pričom ku skončeniu pracovného pomeru došlo dohodou na návrh otca ako zamestnanca, pričom pracovný pomer mal trvať do 31.12.2019. Z lekárskeho správ predložených otcom je možné uzavrieť, že nie je otcovi vzhľadom na jeho zdravotný stav odporúčaná práca v smenách a odporúčaná nočná práca, takže v dôsledku záverov týchto lekárskeho správ je možné konštatovať, že skončený pracovný pomer k 31.05.2019 bol skončený na strane otca zo zdravotných dôvodov a nemožno to vyhodnotiť ako jeho zavinenie. V dôsledku skončenia pracovného pomeru otcovi následne bola od 25.06.2019 po dobu 6 mesiacov vyplácaná dávka v nezamestnanosti vo výške 18,32 Eur mesačne. Od 01.01.2020 je poberateľom invalidného dôchodku zo Slovenskej republiky a Českej republiky ako už bolo konštatované. Má zníženú mieru poklesu pracovať vo výške 70 % a nebolo preukázané, aby bolo v jeho schopnostiach nájsť si primerané zamestnanie s prihliadnutím na jeho zníženú mieru schopností vykonávať prácu.

34. Vyhodnocujúc dané skutkové zistenia sa odvolací súd odklonil od záverov súdu prvej inštancie, že na strane otca nedošlo k zmene pomerov, ktorá by odôvodňovala zmenu výšky výživného. Podľa názoru

odvolacieho súdu došlo k zmene pomerov, ktoré odvodňuje zmenu rozsahu pôvodne stanoveného výživného, pričom zmena pomerov nastala na strane povinného rodiča. Na strane otca oproti pôvodnému stavu rozhodovania došlo k zníženiu príjmu o necelých 400,- Eur mesačne. Je poberateľom len invalidného dôchodku v dôsledku zdravotného stavu. Zohľadňujúc starostlivosť otca o maloletú B. v priemere 12 dní v mesiaci pristúpil odvolací súd k rozhodnutiu o znížení výživného od 01.01.2020 do budúcnosti. Za rozhodný moment zmeny majúcej vplyv na zníženie výživného nepovažuje odvolací súd deň označený otcom, a teda deň podania jeho návrhu. Pracovný pomer otca bol ukončený k 31.05.2019. Do tohto dátumu poberal aj mzdu z pracovného pomeru. Následne mu boli vyplácané dávky v nezamestnanosti a z tohto dôvodu nenašiel odvolací súd dôvod pre konštatovanie zmeny pomerov už od doby podania návrhu otca. Prihliadnúc k účelu vyživovacej povinnosti chrániac záujmy oprávnenej osoby na riadnom zabezpečovaní základných životných potrieb považuje odvolací súd stanovenie momentu zníženia rozsahu výživného od 01.01.2020 za dôvodné.

35. Pokiaľ ide o určenie rozsahu vyživovacej povinnosti, vychádzal súd z príjmov otca, ktorý dosahuje, a teda ide o invalidný dôchodok, ktorý poberá zo Slovenskej republiky ako aj Českej republiky. Zároveň prihliadol na rozsah osobnej starostlivosti v rámci mesiaca, ktorú zabezpečuje v rozsahu 12 dní. Predpokladom zmeny rozsahu už stanoveného výživného je výrazná zmena pomerov. Vychádzajúc z príjmu otca, ktorý poberal do 01.01.2020 nebolo v schopnostiach otca platiť výživné v rozsahu 60,- Eur s prihliadnutím aj na skutočnosť, že mu odpadla vyživovacia povinnosť na plnoletého K..

36. Nebolo preukázané, aby v možnostiach a schopnostiach otca bolo v súčasnosti nájsť si zamestnanie, ktoré by zodpovedalo miere alebo poklesu zníženej pracovnej schopnosti a zamestnanie kde by dosahoval aspoň čiastočný príjem. Nebolo možné teda v danom prípade vychádzať z potenciality príjmov, pretože v otázke aplikácie potenciality príjmov sa vyžaduje, aby povinný rodič nevyvíjal dostatočnú aktivitu k tomu, aby zabezpečil potreby maloletého dieťaťa. To znamená, že povinný môže v daných podmienkach dosahovať zvýšený príjem než deklaruje v rozhodnom období.

37. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti je súd povinný vždy prihliadať na pomery rodičov, pričom berie v úvahu nielen fakticky dosahované príjmy rodičov, ale aj tie, ktoré by mohol dosahovať s prihliadnutím na schopnosti a možnosti osoby k výžive povinnej, prihliadol na celkovú hodnotu hnutelného a nehnuteľného majetku, ako aj i spôsob života. V podstate to znamená, že povinný by v takejto situácii mal začať hľadať lepšiu zárobkovú činnosť, než tú, ktorú deklaroval pre to rozhodné obdobie.

38. Zákonodarcia umožňuje hodnotiť nielen životné okolnosti a pomery, ktoré sú reálne dané, ale aj tie, ktoré by za určitých podmienok mohli existovať. Zdôvodnenie sa vidí v existenčnom charaktere výživného a potrebe zabrániť povinnému, aby svojím konaním znižoval jeho rozsah. V rámci výpočtu zákon uvádza vzdanie sa zamestnania, zárobku a majetkového prospechu (porovnaj Komentár Zákona o rodine E. Horvath - Erik Varga Wolters Kluwer str. 409). Odvolací súd vzhľadom na výsledky vykonaného dokazovania nepovažuje konanie povinného otca za také, ktoré by znamenalo bez pochybností zníženie rozsahu výživného pre ma. B.. Príjmy, ktoré by mohol otec dosahovať nie je možné nateraz určiť a nie je tak možné konštatovať, že reálne bez pochyb môže dosahovať vyšší príjem z ktorého by bolo možné pri stanovení výživného vychádzať.

39. K majetkovým pomerom povinného rodiča je potrebné uviesť, že od poslednej zmeny pomerov nedošlo k výraznej zmene jeho majetkových pomerov. Pokiaľ matka uvádza a tvrdila, že je v schopnostiach otca presťahovať sa k rodičom do bytu rodičov, aby ušetril náklady na bývanie v garsónke v meste V. tak treba uviesť, že ide o výdaje, ktoré plní otec v súvislosti so svojím bývaním a nie je možné od neho spravodlivo požadovať, aby sa presťahoval k svojim rodičom. Pokiaľ aj sám pred odvolacím súdom uviedol, že v garsónke, v ktorej býva chce tráviť spoločný čas s maloletou dcérou B. a teda nie je to mu umožnené v prípade, ak by býval s rodičmi.

40. Pokiaľ ide o pomery matky je potrebné konštatovať, že na jej strane sa zmenili pomery, jej príjem sa zvýšil oproti stavu k pôvodnému rozhodnutiu a odpadla jej rovnako vyživovacia povinnosť k plnoletému K..

41. Potreby maloletej B. je potrebné zhodnotiť ako potreby základné, potreby, ktoré súvisia s jej záujmami, aktivitami, potrebami štúdia, maloletá je žiakom základnej školy, žije v spoločnej domácnosti

s matkou, ktorá uhradza všetky plnenia súvisiace s chodom domácnosti. Pokiaľ ide o poplatky súvisiace s bývaním, tie platí otec matky, pripadá teda na maloleté dieťa pomerná suma nákladov súvisiacich s chodom domácnosti ako aj s bývaním, avšak maloletá B. trávi 12 kalendárnych dní v mesiaci v priemere aj u otca, čiže otec sa podieľa rovnakou mierou osobnej starostlivosti ako aj bývaním a potrebami súvisiacimi s chodom domácnosti v priebehu týchto dní svojim dielom. Matka vyčíslila náklady na výživu maloletej dcéry minimálne vo výške 100,- Eur.

42. Vyššie popísané zistenia svedčia o závere, že príjmové a majetkové pomery otca ako aj matky sú dôvodom pre uspokojovanie základných potrieb maloletej B., sú však závislé na celkovej životnej úrovni otca ako povinného rodiča.

43. Odvolací súd s vyhodnotením zákonných kritérií pre stanovenie rozsahu nového výživného, a to veku, oprávnených potrieb dieťaťa, možnosti a schopnosti otca, jeho životnú úroveň s prihliadnutím na jeho zdravotný stav, na mieru osobnej starostlivosti oboch rodičov považuje výživné zo strany otca v rozsahu 36,- Eur mesačne za primerané.

44. Za daného stavu odvolací súd napadnutý rozsudok vo výroku o výživnom postupom vyplývajúcim z ustanovenia § 388 C.s.p. zmenil tak ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

45. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle ustanovenia § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak. Odvolací súd zároveň nevzhladol dôvod, pre ktorý by bolo spravodlivé priznať náhradu trov konania niektorému z účastníkov v zmysle § 55 CMP.

46. Odvolací súd, považoval za nevyhnutné, v záujme zachovania spravodlivosti súdneho procesu, vyrovnat' sa s oznámením otca o zaujatosti zákonnej sudkyne. Otec námietku vzniesol v podanom odvolaní. Vychádzajúc z obsahu jeho podania namieta postup a správanie zákonnej sudkyne vo vzťahu k jeho osobe tvrdiac, že sudkyňa nezohľadnila pri rozhodovaní jeho zdravotný stav.

47. Podľa § 2 ods. 1, 2 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak. Na účely tohto zákona sa pojmy žaloba, strana a spor vykladajú ako návrh na začatie konania, účastník konania (ďalej len „účastník“) a konanie podľa tohto zákona, ak z povahy veci nevyplýva inak.

48. Podľa ustanovenia § 49 C.s.p., sudca je vylúčený z prejednávania a rozhodovania sporu, ak so zreteľom na jeho pomer k sporu, k stranám, ich zástupcom alebo osobám zúčastneným na konaní možno mať odôvodnené pochybnosti o jeho nezaujatosti. Vylúčený je i sudca, ktorý prejednával a rozhodoval ten istý spor na súde inej inštanície. Dôvodom na vylúčenie sudcu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v procesnom postupe sudcu a v jeho rozhodovacej činnosti.

49. Odvolací súd preskúmal vec z hľadiska aspektov, pre ktoré je sudca vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci a zistil, že na vylúčenie sudkyne nie sú splnené zákonné podmienky. Posudzoval pritom opodstatnenosť tvrdenej možnosti vzniku pochybnosti o nezaujatosti sudcu z aspektu existencie dôvodov, pre ktoré je sudca vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci. Vychádzal pritom z ust. § 49 C.s.p., podľa ktorého sudca je vylúčený z prejednávania a rozhodovania sporu, ak so zreteľom na jeho pomer k veci, k stranám alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosti o ich nezaujatosti. Účelom cit. ustanovenia je prispieť k nestrannému prejednaniu veci, k nezaujatému prístupu k účastníkom konania alebo k ich zástupcom a tiež predísť možnosti neobjektívneho rozhodovania.

50. Obsahom práva na nestranný súd je, aby rozhodnutie v konkrétnej právnej veci bolo výsledkom konania nestranného súdu. Súd musí každú vec prerokovať a rozhodnúť tak, aby voči účastníkom postupoval nezaujato a neutrálne, žiadnemu z nich nenadŕžal a objektívne posúdil všetky skutočnosti závažné pre rozhodnutia vo veci. Nestranný súd poskytuje všetkým účastníkom konania rovnaké príležitosti na uplatnenie všetkých práv, ktoré im zaručuje právny poriadok (II. ÚS 71/97).

51. Existencia oprávnených pochybností závisí vždy od posúdenia konkrétnych okolností prípadu a podľa objektívneho kritéria sa musí rozhodnúť, či (úplne odhliadnuc od osobného správania sa sudcu) existujú preukázateľne skutočnosti, ktoré môžu spôsobiť vznik pochybností o nestrannosti sudcu (pozri

tiež Fey proti Rakúsku). Pri rozhodovaní, či je daný oprávnený dôvod na obavu, že konkrétny sudca je nestranný, je stanovisko osoby oprávnenej namietat' zaujatost' dôležité, ale nie rozhodujúce; určujúce je to, či sa môže táto obava považovať objektívne za oprávnenú.

52. Skutočnosti tvrdené otcom k vznesenej námietke zaujatosti nespĺňajú predpoklady pre vznik pochybnosti o nezaujatosti zákonnej sudkyne v zmysle ust. § 49 C.s.p. Vzhľadom k týmto záverom odvolací súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku I. rozsudku.

53. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona číslo 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 393 ods. 2 C.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).